

Elsőrendű egy és többvasu ekéket, 6- és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat, továbbá hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó új „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelő eszközöket szállít:

„KÜHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

Műtrágyát
Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

Zsákot,
Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
PISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-
Intézet Kérjen ajánlatot

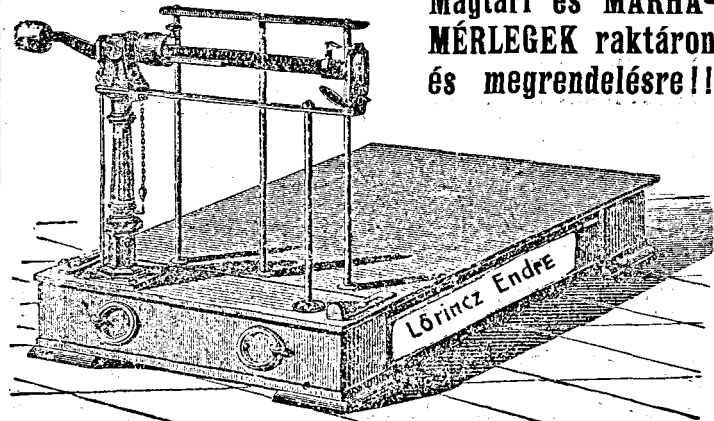
2260

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

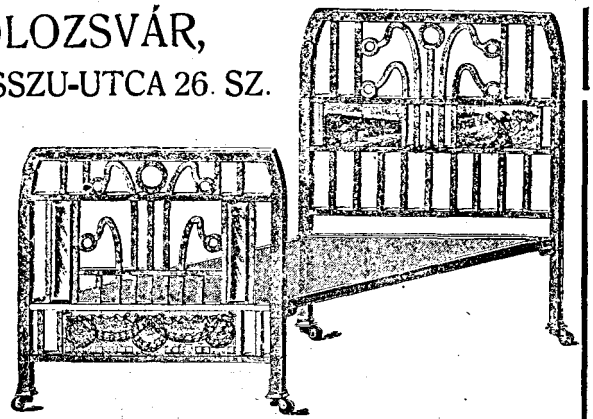
3111

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállók, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vaságyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánataira díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK!

A KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kama-
tozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapiro-
kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönö-
ket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket vagy azok
vételt és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapirokra folyószámlán vagy meghatározott lejárattal.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapirokat, betéti
könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt
csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek
mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Buzát-, zabot- és burgonyát vesz

kézpénzért — 100 q.-tól bármily mennyiségig az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvártt, Attila-utca 10. szám.

Mintázott (fél kg.) ajánlatok **sürgősen** beküldendők!

3098

A Gyalui Uradalom pályázatot hirdet
1915. évi január hó 1-i belépésre a követ-
kező állásokra:

- 1 gazdasági ispáni állásra,
- 1 béres birói állásra,
- 1 tehenész gazdai állásra,
- 1 kerekes állásra,
- 1 kovács állásra,
- 1 magtárosi állásra,
- 1 főerdővédi állásra.

Pályázatok az uradalmi intézőséghez
Gyalu per Kolozsvár intézendők.

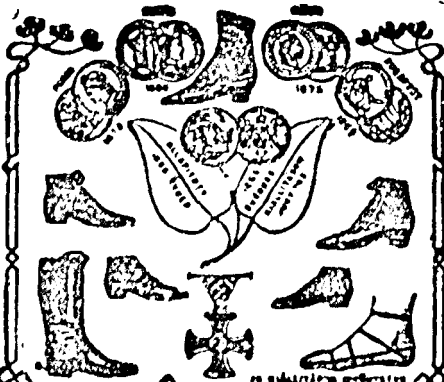
3139

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
yébena legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltetnek. — Kiváló
lisztelettel: Matutsek József.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJEBNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Felhívás gazdatársainkhoz. 431
A jövőd hazai „stájerföld”. Dr. Csérer Lajos . . . 431

Egyleti élet

Kormányintézkedések 432
Vegyes közlemények 432
Hirdetések.

Felhívás gazdatársainkhoz.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a következő sürgős átiratot intézte az E. G. E.-hez:

»Tisztelt Társegyesület!

Több helyről oly értesítéseket kaptunk, mely szerint különösen a kiskgazdák az őszi vetési munkálatokkal elmaradtak s illetve a gazdaság vezetőinek hadbavonulása következtében előreláthatólag az őszi vetések az illető birtokokon el is maradnak. Felesleges hangsúlyozni a tisztelt Társegyesület előtt annak a rendkívüli fontosságát, hogy a folyó évben legalább a rendes őszi vetési területet elérjük, azaz legalább annyi buza és rozs termésünk legyen, mint az előző évek átlagában. Ebben az irányban a kormánynak és társadalomnak vállalva mindent el kell követnie, de hogy ez megtörténhessék kell, hogy a központi kormányzat ismerje azokat a vidékeket, ahol közbelépésre, segélyre és támogatásra szükség van és egyúttal ismerje a módokat is, amelyek mellett az illető vidék gazdálkodóinak segélyére lehetnek.

Tisztelettel felkérjük tehát a tisztelt Társegyesületet, hogy bennünket sürgősen tájékoztatni szíveskedjék az iránt, hogy az őszi vetési munkálatok mily mértékben haladnak előre, hogy tényleg vannak-e oly vidékek, ahol az őszi vetési munkálatok a fentebbi okoknál fogva nem fogatosíthatók s mik volnának azok a teendőik a t. Társegyesület véleménye szerint, amelyek a kormány részéről fogatosítandók volnának az átlagos őszi vetőterület feltétlen biztosítása céljából. Tekintettel az ügy fontosságára és sürgősségére, tisztelettel kérjük jelen átiratunk mielőbbi megválaszolását.

Kiváló tisztelettel:

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nevében:

Bujánovics Sándor,
elnök.

Felhívjuk a fentiek alapján erdélyrészi gazdatársainkat, hogy vidékük őszi

vetési állapotáról hozzánk sürgős tájékoztató jelentést küldeni szíveskedjenek.
Kolozsvárt, 1914 okt. hó 25-én.

Hazafias tisztelettel
az Erdélyi Gazdasági Egylet
Elnöksége.

A jövőd hazai „stájerföld”.

Irta:
Dr. Csérer Lajos.

II.

Vizmosást és parkötést ritka helyen látni, ellenben a lágy, földbe benyomódó szénás szekérnyomot is »majd« benövi a fű, ugyanugy a korai és őszi legeltetés kárait is: a bivalyfekvést, ökörnyomot, bárányos anyajuhok által kitépett fűbokrokat, továbbá az őszi legeltetés után maradó trágya lepényeket majd szétmossa az őszi eső: hiszen akad minden faluban egy néhány értelmesebb gazda, aki mindezt megteszi, sőt a tavaszi rébörönálástól sem irtózik, mégis úgy rémlik, hogy az erdélyi állattenyésztés legfontosabb alapjaival, a mesebeli selyemfűvű réttel még nem sokat törődik a kiskgazda. Néha eszembe jut, hogy a mezőrendőri törvényben is van szó tövises irtásáról stb. És a sűrűsödő vakondturások is gátolják a mélyen járó kaszát, pedig de sok reáérő ideje szokott lenni az erdélyi kiskgazdának az őszi kikirics-nyílás idején! Vagy nyugodjunk bele abba, hogy a rétek helyett lucernásokat állítsanak be, csak a legeltető gazdák is belenyugodnának, hogy a lucernást nem szabad Szent György-napig és Szent Mihály-naptól legeltetni. Így esik aztán, hogy az erdélyi kiskgazdának csak egy-két szekér szénája terem egy katasztrális holdon, a sarjuból egy szekérrel — ahol a sarjut meg tudják őrizni. Az 1912-iki esős nyaru év igazolta legjobban a sarju becsét, amikor az anyaszéna tönkrement a sok eső miatt, vagy a nyári vizek elhordták, de takarmányul alig volt használható, ellenben az enyhe nyárutóban szépen megnőtt a sarju, sűrű leveles rendjét jól meg lehetett szárítani s a bő termés jól kiegészítette a kiskgazdát, jól tudta teletteni marháját 1913-ra. Ez nagy tanulság volt!

A hegyvidéki kaszálók látka a tövisbokor, a vizmosások, forrásos helyek, helyenként a kőgörceteg, de mégis, mintha a hegyvidéki nép többet törődne kaszálójával. Sőt mennél feljebb emelkedünk a havasalji régióba, annál inkább job-

ban gondolzza a hegylakó a kaszálót, egyengeti, tisztogatja, két-három évenként trágyázza, gereblyéli: szinte hihetetlen ez, tudva, hogy a havas alján már ugyan csak külterjes a mezőgazdaság s mégis kénytelen a kaszálógondozással a kiskgazda, hiszen főüzemi ága az állattenyésztés, birtokának csak 15—20%-án termelhet tavaszi gazdasági növényt, mert az őszi gabona nem bírja el a hosszú telet, ellenben a fű ezen vidék főnövénye, még az udvarán is gondolzza a mokány, az hát, juhot stb.

Szomorú, de igaz, hogy nem a Mezőségen kell keresni mintaréteket s kaszálókat, de fent a lombos erdők határán, ahol a szénatermés betakarítása az év gazdasági ünnepe.

Legelők. Az erdélyi kiskgazdasági legelők egy része községi vagyont alkotó községi legelők, nagyobb részük *vagyonközösségek* és pedig:

- a) a volt urbéreszek közös legelői;
- b) kisbirtokosságok közös legelői, melyek még arányosítás alá esnek, vagy arányosítás után együtt maradtak;
- c) tagosítás alkalmával egyezség (1908. évi VII. t.-cikk és 1908. évi XXXIX. t.-cikk) alapján osztatlan közös tulajdonul kihasított legelők;
- d) azok a közös legelők, melyeket az a—d) pontok valamelyike alá eső legelő részesei a közös legelő helyébe, vagy kiegészítésére újban szereztek.*

Vannak még kiskgazdák kezén különálló kisebb legelődarabok is, legtöbbször olyan földek, amelyek talajuk vagy hegyes-völgyes fekvésüknél fogva szántásra nem alkalmasak s ezen ¼—2 katasztrális holdas területeken a tulajdonos önállóan legeltet — de a hasznosság szempontjából nagy fontossággal nem bírnak. A közlegelők — a székely s szász falvak kivételével — gazdasági érték szempontjából hasonlóképp jellemezhetők, mint a rétek és kaszálóknál láttuk. Elhanyagolt, megrontott, elvadult területek úgy, hogy sok helyen csak 2—3—4 katasztrális hold bír el egy-egy számos állatot. Pedig a természetből olyan jó fekvésűek, üde talajuk s zárt, jó növényzetű gyeppellett bírók, hogy ott, ahol gondolzzák a legelőt, katasztrális holdanként egy szá-

* Felszeghy Béla könyve: A magyar földközösségekről Budapest, 1914.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utócai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szőnyeg ebédli és futószőnyeg gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

mos, marhát is elbir. A hantos, vakondtúrásos, kőhányásos legelők, továbbá gyomfoltos, majd tövisbokros területek a kártartó emberi hanyagság következményei; de már tudatlanságnak vagy éppen rosszakarát s a közmunkára való restségnek a következményei a marhacsapások, bivalfekvések, dísnóturásokból kifejlődő vizes árkok, posványok, szakadékok és partomlások. Megátalkodott szokás, hogy titokban akár terüs szekérrel is esőázott legelőn keresztül-kasul hajtanak a gondatlanok. A keréknyomban mind sebesebben csergedez alá az esővíz, egy évben sokszor ismétlődően ez, helyenként a lankásokon tócsák támadnak, ott megromlik a gyepezet, savanyu füvek törnek elő s a mély is szívesen tanyáz itt; az évenként mélyülő keréknyomból lassanként barázda, majd árkok lesz, ebben segít a bivaly s a sertés. Ezek nyomán már gödrök támadnak, omlások, partszakadások, pár év alatt akkora árkok mélyülnek, hogy a legelőmarha már nem bír átvergődni rajta. A víz folytatja mélyítő munkáját, a martok mind meredekebbé válván, beomlanak, a felső terület támasztéka alul meglazulván, megmozdul a feltalaj, megszakad az összefüggés s bekövetkezik a talajcsuszás és földomlás, mely már 1/4 holdtól kezdve több holdakra is kiterjedhet. Ime, egy keréknyomból 10—15 év alatt ilyen »drámai« pusztuláson megy keresztül a legelő. De ezt a képet a hány falu, annyiféleképpen lehetne variálni. Egyik vidéken a rosszul kezelt hegyi források rontják el a talajt, a Székelyföldön a boróka-ligetek nyomják el a fűnövést, máshol kőbányát nyitnak a legelők tetején s a guruló morszakó lassanként beborítja a legelő nagy részét, sok helyütt eltűrik, hogy az erdő nyomul évről-évre küllebb a legelőbe, igaz, hogy rekompenciaképpen áll a másik rossz erdélyi szokás, hogy lilalmazott sarjerdőt, vagy új ültetést alakítanak át legeltetéssel — erdei legelővé! Pedig ha akár a község, vagy a közbirtokosság nagy közös erejével minden őszön, vagy kora tavaszon csak 10—15 napra felvonulna a legelőjavítási munkálatokra, csak-

hamar rendbe lehetne hozni minden legelőt, úgy, hogy kevés kivétellel minden erdei legelő elbirná egy számos állatot. Ha még egy néhány kutat és itatót állítanak fel, talán karámot, vagy nyári istállót s kiépítenék a csordajáró utat, úgy már csak a törvény követte legelő rendtartást kellene szabályozni: mintegy beleszoktatni a csordásokat, vagy legelőpásztorokat. Hogy az itatók környékét tartsák szárazon, a marhafektető (delelő) helyeket változtassák, a trágyalepényeket teregessék széjjel, a pásztás legelő sorrendet tartsák be, idegen marhát ne fogadjanak fölős számban a csordába, a csoportos legeltetést ne engedjék meg senkinek (még a bírónak se!), a vakondtúrásokat verjék széjjel, a tövis foltokat pusztítsák stb. stb. Szép és hasznos munkakör a csordaórzés közben — ha nem a falu legmegbizhatóbb s legtunyább emberei vállalnák a pásztorolást. Ezek a pásztorok annyira magukra vannak hagyatva ma, hogy különös tekintélyt arrogálva, a gazdák nem mernek nekik parancsolni, pedig nagy állattartó községben majdnem akkora a fejszám szerinti jövedelme, mint a községi jegyző fizetése! Persze a nagy gazdák pártfogására támaszkodik a helvenkedő pásztor, mert elmézik, hogy azok több marhát hajtanak a legelőre, mint amennyi a »jog« szerint szabadna!

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A földmivvelésügyi miniszter leirata az E. G. E.-hez a hadbavonult cselédek családtagjai ügyében.

»Folyó hó 12-én 1141—1914. sz. a. kelt felterjesztésére a következőkről értesitem az egyesületet:

Az 1907. XLV. t.-cikk 49. §-a értelmében, ha a cseléd mozgósításkor bevonul, a szerződés megszűnik s így a gazdál a cseléd családtagjaival szemben a szerződés megszűnté utáni időre kötelezettség nem terheli.

A gazda a cseléd családtagjairól kétféle módon gondoskodhatik; nevezetesen vagy úgy, hogy amit a cseléd családjának ad, azt minden ellenszolgáltatás kikötése nélkül, humanitáshból adja, vagy úgy, hogy a cseléd családtagjaival megál-

lapodást létesít arra nézve, hogy azzal szemben, amit ő jóindulatból ad a cseléd családtagjainak, viszont ezek is kötelezettséget vállalnak megfelelő méltányos ellenszolgáltatásra. Az első esetben, ha nem kötelező ígéretéről, hanem jótekonyságról van szó, a gazda bármikor visszavonhatja az érdemtelenektől jóindulatát, a másik esetben pedig a megállapodás új szerződést létesít, amelynek érvényesítését mind a két fél követelheti. A gondoskodás mind a két módja olyan azonban, hogy annak alapja csak a gazda illetve a gazda és a családtagok szabad elhatározása lehet. Nekem tehát nincs törvényes jogom arra, hogy rendeletben szabjam meg azt, hogy a gazda mit adjon és a cseléd családtagja mit teljesítsen.

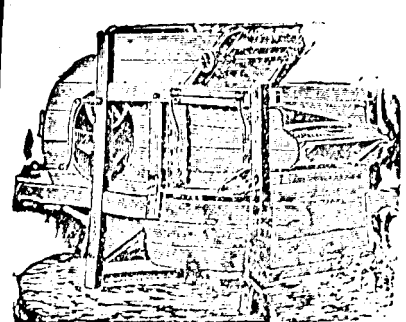
A mozgósítás esetén bevonultak gyámol rákúti családjának segélyezéséről az állam az 1882. XI. t.-cikk értelmében gondoskodik. Annak megállapítása, hogy ezen állami gondoskodás helyett, vagy annak kiegészüléseül a gazda a cseléd családtagjainak emberszeretéből, hazafias áldozatkészségből s a gazdasági és szociális érdekek istápolása szempontjából mit és milyen feltételek mellett adjon, már csak azért sem lehet a kormány feladata, mert ennek kötelező elrendelésével megszűnnék a gazdák áldozatkészségének nagy erkölcsi értéke. De eltekintve attól, hogy egyáltalában nincs jogom ilyen rendeletet kiadni, azért sem lehet ezt a kérdést országosan, egyöntetűen kormányrendelettel rendezni, mert az életkörülmények különbözősége miatt egységes megoldást tarálni lehetetlen. Ebben a kérdésben csak magának a gazdátársadalomnak lehet kisebb körzetekre nézve megállapodást létesítenie, amely az egyeseknek tájékoztatást és irányt adhat, de kötelezettséget szintén nem álapíthat meg.

Budapest, 1914 október 15.

Güllányi s. k.»

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Gabonánk elég van.** A földmivvelésügyi miniszterium mezőgazdasági statisztikai osztálya kimutatja, hogy gabonabenozatatra nincs szükség. Kötelelmezési célokra elegendő gabonánk van, a szükségletet teljesen kielégíti termésünk, bárméddig is tartana a háború. A hadsereg szükségletének nagy részét idegenben fogyasztja el, ami kiegyenlíti az itthonlevők szükségletének azt a többletét, amennyit nem fedezne az idej termésünk. Az

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMAR” rostát

sziveskedjék **árjegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32.

élet betakarítása száraz időben történt, a gabonaanyagban nem esett kár. A bőségesnek ígérkező kukorica és burgonya-termés is hozzájárul ahhoz, hogy nincs mit tartani közlélmézési zavaroktól.

— A „Vörös Kereszt Egylet“ dunaparti betegnyugvó állomása jótékonycélu levelező-lapokat árusított Budapesten egy hónap óta.

Ez a nemes actiója a legfényesebb eredménnyel járt, amennyiben a levelező-lapok árából tartja fenn a dunaparti betegnyugvó állomását, amely jelenleg is telve van sebesültekkel.

A vidéken is oly nagy arányú érdeklődés mutatkozott, hogy a levelező-lap terjesztő iroda kénytelen a lapok útján az érdeklődőkkel az alábbiakat tudatni:

A művészi levelező-lapok ára darabonként 20 fillér, egyesületünk hivatalos pecsétjével van ellátva és egyesületünk által lett kibocsátva.

A kivétel módjánál és a levelező-lapok csekély áránál fogva, szerény akciónk semmiféle megyei vagy helyi jótékonyági szervezetet nem érint.

Az egyesület felkéri a hivatalok, testületek, iskolák vezetőit, üzletek tulajdonosait és magánosokat, hogy támogassák sebesültjeinket azzal, hogy minél szélesebb régiókban terjesszék levelező-lapjainkat, melynek bevétele a sebesültek javára fordítatik. A levelező-lap terjesztő iroda bárkinek küld levelező-lapot, aki eladásra ezíránt az irodához fordul: A „Vörös Kereszt Egylet“ betegnyugvó állomásának levelező-lap osztálya Budapest, VIII., József-körút 34. III. 8.

— **Műtrágyák szállítása.** Miután több oldalról kérdés lett hozzánk intézve, értesítjük gazdáinkat, hogy a megrendelt műtrágya mennyiségeket és féleségeket a gyárak előjegyzésben tartják és ha a rendszeres teheráru forgalom ismét megindul, igyekezni fognak azt a rendelkezésükre bocsátott vagonok számához képest el is szállítani. Nagyon természetes, hogy a gyárakat a megrendelésben előírt szállítási határidők — tekintettel a hadi állapotra, nem kötik, miután pedig azt még hozzávetőlegesen sem lehet ma tudni, hogy a vasutak a műtrágyák szállítását mikor kezdik meg, szükséges, hogy a határidő mellett feladott megrendeléseket gazdáink ajánlott levél útján töröltessék, nehogy ennek elmulasztása következtében károsodásnak legyenek kitéve.

— **Az állami oltványtermelő telepek megszüntetése.** Noha a földművelésügyi kormány az utóbbi időben már több állami szőlőtelepet megszüntetett, mindazonáltal a szőlőgazdák nézete szerint a meglévők száma még mindig meghaladja a tényleges szükségletet. Az állami szőlőtelepek a múltban rendkívül fontos hivatást töltöttek be ugyan a szőlőtermő területek feljavításánál és bizonyos vidékeken — különösen, ahol a házi tevékenység vagy egyáltalán nem foglalkozik oltványok előállításával, vagy nem megbízható — jelentőségük most is meg van, mégis számuk csökkentése kívánatos, hogy az így megtakarított összegek a szakértelem fejlesztésére és a borértékesítés előmozdítására fordíthatók legyenek. Ezeket a szempontokat kifejezésre juttatva, a júniusban tartott borászati kongresszus

határozatából fölterjesztést intézett a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete a földművelésügyi kormányhoz, hogy azokat a szőlőszaporító és oltványtelepeket, melyek e célra már meg nem felelnek, melyek fentartása az államra jelentékeny anyagi áldozattal jár és végre, melyek oly vidéken vannak, hol a birtokosok kifogástalan oltványt hoznak forgalomba, fokozatosan szüntesse be.

— **Hamisított 50 koronás bankjegyek.** Ujabban olyan 50 koronás bankjegy hamisítvány került forgalomba, amelynek feltűnőbb ismertető jelei a következők: A hamisítvány két milliméterrel magasabb, mint az eredeti bankjegy. A papír valamivel vastagabb, érdesebb és kevésbé rugékonny. Alapszíne halványabb rózsaszínű, mint az eredetié. A felülnyomatu kép színe ultramarinkék. A kép körvonalai kevésbé élesek, durvábbak és homályosabbak. Az eszményi alakok rajza viszont erősebb és durvább. A magyar értékelző lapon a jobboldali alak feje feltűnően durva. A haj göndörödése elfolyt. A német oldal képe általában homályosabb. Magyar oldalán az egyenlőtlenül színezett, sötétebb kék körökben elhelyezett felső kisebb 50-es számjegyek körei egyenlőtlenek. A nagyobb ötvenes számok körvonalai vékonyak, nem élesek és feltűnően világosak. Viszont az alsó középső ékítményes 50-es számjegy, mely az eredeti bankjegyen világosabb színű, a hamisítványnál a felülnyomattal egyformán sötét színű. Magyar oldalán benyomott piros 94346 számot visel, német oldalán »288 Serie« jelzésű.

— **Fajbaromfiak beszerzése.** A magyar kir. földművelésügyi miniszter rendelete folytán a gödöllői állami baromfi-telepről, amíg az eladásra kijelölt készlet tart, a következő kedvezményes áron lehet fajbaromfiakat beszerezni:

Tyukfélék darabja	5 korona.
Kacsafélék darabja	5 korona.
Ludfélék darabja	10 korona.
Pulykafélék darabja	10 korona.

— **Munkánélkül maradt mezőgazdasági munkások elhelyezése.** A földművelésügyi m. kir. minisztérium nagyváradi miniszteri kirendeltsége, mivel Arad- és Bihar megyében jelentkezett mezőgazdasági munkásait már elhelyezte, a további munkásközvetítést beszüntette.

— **A gazdák gyümölcs-pálinkájának kismértékben való árusítása.** A Szegedi Gazdasági Egyesület fölterjesztésére a pénzügyminiszter az idei bő gyümölcstermés értékesítése körül tapasztalt nehézségekre való tekintettel kész megengedni, hogy a gazdák általuk főzött gyümölcspálinkát kismértékben, azaz 25 literen aluli mennyiségben is, zárt palackokban elárúsíthassák. Mivel az érdekeltek nagy számánál fogva lehetetlen volna minden egyes termelőt külön itálárúsítási engedéllyel ellátni, a minisztérium a kismértékbeni elárúsítási jogositványt csak akkor adja ki, ha a gazdák a gazdasági egyesület irányítása mellett szövetkezetté tö-

mörülnek és a főzési munkálatok vezetésére üzletvezetőt alkalmaznak.

— **A háború miatt akadályozott vasuti forgalom.** Az oly váratlanul beköszöntött háborús állapot, a mely fényes jövővel kecsegtet, épp oly káros befolyással van jelenleg úgy mezőgazdaságunk, mint iparunkra. A vasuti forgalom megakadása miatt sem a mezőgazdaság, sem a kereskedelem nem tudja szükségleteit beszerezni s így a gazdáink által megrendelt szuperfoszfát mennyiségek is csak ezután kerülhetnek elszállításra, most is csak nyitott vasuti kocsikban, amelyekbe a műtrágyát nemcsak berakni, de be is kell fedni kátránypapírossal, mert elegendő vízhatlan vászon nincs; ez a befedés pedig hosszadalmas munka s így a gyárak alig félannyi műtrágyát tudnak elszállítani, mint amennyit zárt kocsikban szállíthatnának el. Nagyon sok gazda tehát csak későre, október-nov.-ben fogja megkapni a megrendelt szuperfoszfátot; ez azonban ne okozzon gondot, mert a szuperfoszfátot az elvetett s már kikelt vetésre október-novemberben, sőt hómmentes időben télen is ki lehet szórni s ilyen módon való kiszórása esetén sem kisebb terméshozó hatása, mintha vetőszántás előtt szórtuk volna ki.

— **Védekezünk a kolera ellen.** Szövetkezetek és gazdakörök vezetői jól tesszik, ha most a téli estéken a kolera ellen tartanak oktató előadásokat és felolvasásokat. A miniszterelnök rendeletet küldött az alispánokhoz s megjelöli benne azokat a főirányelveket, amelyek betartása mellett hazánk meg fog szabadulni a háborúnál is nagyobb csapástól, a kolerától. A miniszterelnök intenciója, hogy minden faluban a legintelligensebb egyének segítsenek az orvosoknak. Ők gondoskodjanak, hogy mindenki megtegye az óvintézkedéseket és se hanyagság ne történjék, se ijedség ne forduljon elő. A tisztaság, az oltott mész és a nyers kárból a kolera halála. Minden gyanús beteget azonnal el kell különíteni, váladékait meszes gödörbe kell dobni, kárbólal leönteni; a beteggel foglalatatoskodók a legnagyobb fokú tisztálkodást gyakorolják s mindig csak arra gondoljanak, hogy a kolera csak a szájon keresztül lehet megkapni. De mindennek a kezdete, a legfontosabb, hogy titkolózni, a gyanús beteget rejtegetni nem szabad.

— **Külföldre szóló levelek nyitva feladása.** A katonai érdekek megóvása céljából a külföldre menő összes postai küldemények katonai ellenőrzésnek vannak alávetve, miért is a kereskedelmi miniszter rendelkezése következtében a külföldre szóló összes közönséges és ajánlott levelek ezentul nyitva adandók postára, illetőleg nyitva dobandók a postai gyűjtőszekrényekben. Továbbra is zárva lehet feladni az Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába szóló küldeményeket, a magyar királyi, a Horvát-Szlavon-Dalmát, a cs. és kir. közös, a cs. kir. osztrák és a boszniai-hercegovinai hatóságok és hivatalok,

Mezőgazdák ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és gummi nélkül.

Minden eddigi rendszert fölülmul

ŐSZI GAZDASÁGI SZÜKSÉGLETEK BESZERZÉSE!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzuzókat, bogyzókat, borszivattyukat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, Thomassalakat, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

valamint hivatalos közegek által feladott hivatalos küldeményeket, a külföldi diplomáciai képviselők és konzuli hivatalok hivatalos küldeményeit, az uralkodók és uralkodónéak tagjainak küldeményeit. Külföldre szóló értékleveiben, értékdobozban és csomagban írásbeli közleményt elhelyezni, ugyancsak a szállítólevelek szelvényére s egyéb kísérő iratokra, valamint postautalványok szelvényére közleményt írni tilos. Ausztriában és Németországban is hasonló intézkedést léptettek egyidejűleg életbe.

IAIIEIÜGYEIŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Földmives iskolát

végzett, nagyobb gazdaságban alkalmazásban volt

hadmentes segédtsízt

azonnali belépésre állást keres.

Cím: a kiadóban. 3143

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban Budapest, II., Margitrapart 45. sz. Próbauveg 50 fillér. 2762

A legnagyobb állami és első díjakkal kitüntetve.

Bogyay Gyula tájkertésze

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Hatása biztos Páratlan a maga nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

festékgyárak 2767 IV. BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

500-600 darab tenyészjuhót

keresek megvételre (2-3 éves korban).

Legalább 100 drbnál lépek tárgyalásba.

Ajánlatok a következő címre intézendők:

Kabós Kálmán

NAGYIKLAND, u. p. Mezőkapus,

vagy Kolozsvár, Mátyás király-tér

3141

8. II. em. 3.

Ökörfinókat, igás-ökröket, (igába és vágásra) és 4-6 éves bival-ökröket

keresünk megvételre.

Ajánlatokat kor, súly és ár megjelölésével (legalább 1 darabot kitevő mennyiségről) kérünk az

Erdélyi Gazda Társaság

3035

Kolozsvár címen — küldeni.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmény.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége tulajdonát képező Szolnok-Doboka vármegye bethleni járás, Apanagyfalu és Fellak község határában fekvő 17 k. hold 510 □-öl belsőség, 18 k. hold 607 □-öl pusztá szőlő, gyümölcsös és terméketlen, 235 k. hold 1450 □-öl legelő és hegyi kaszáló, 352 k. hold 1317 □-öl szántó, 56 k. hold 1188 □-öl rét, 166 k. hold 486 □-öl erdőből álló birtok megfelelő gazdasági épületekkel ellátva 1915. évi január hó 1-től kezdve 6 évre haszonbérbe adatik.

A feltételek Beke József kincstári ispánnál (Kolozsvár, Bocskay-tér 19. szám, II. emelet) a hivatalos órák alatt megtudhatók, hol is a birtok megtekintése bejelentendő. 3142

Név és védjegy törvényes szabadalom

Patkánin

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.